

Изх. №02-00-29 #1 /01.08.2025 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КР.УГНВГО.51-528-00-55
Дата: 04 / 08 2025 год.

ДО

Г-Н ПЕТЪР КЪНЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА И ИНОВАЦИИ
ПРИ 51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КИПИ-51-55301-27/18.7.2025 г.

ОТНОСНО: Проект на Закон относно мерките за контрол на цените на основни стоки и услуги, №51-554-01-129, внесен от Нина Димитрова и група народни представители на 16 юли 2025 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КЪНЕВ,

Законопроектът относно мерките за контрол на цените на основни стоки и услуги предвижда определяне от Министерския съвет на максимални цени, пределни надценки, прозрачност, засилен контрол по спазването им и задължително компенсирание на минималната работна заплата, и социалните плащания с индекса на потребителските цени.

Към законопроекта е приложена твърде пестелива оценка на въздействието, която се въздържа от прогнозни числа, но отчита по принцип необходимостта от допълнителни средства за повишаване капацитета на контролните органи и за компенсирание на заплати и социални разходи.

Централното определяне на цени и печалби в конкурентна пазарна среда е не само отстъпление от основни конституционни принципи, но предизвиква опасения у членовете на БСК, доколкото подготовката и практическят опит на служителите в държавната администрация им осигурява необходимата компетентност за определяне на адекватни цени и надценки, които отчитат себестойността на продукцията и разходите по нейната реализация, още повече, че тези показатели не са еднакви за отделните предприятия във всеки един от браншовете. Оценката на въздействието не съдържа анализ и изводи относно необходимите действия и средства за изграждане на знания и умения в представителите на държавната администрация за намеса в ценообразуването в една изцяло частна дейност, нито изводи какви са рисковете от неправилни административни решения в различни аспекти, включително за продоволствената сигурност на гражданите.

Очевидно, законопроектът залага на възможността евентуални неправилни управленски решения да бъдат коригирани по реда на чл. 9 на всеки три месеца, чрез определяне на нов пакет основни стоки и услуги от първа необходимост и, съответно – определяне на нови размер цени и надценки. Тази пълна свобода на административно-командното начало в ценообразуването, без предварително определени в закона критерии за вида на стоките и услугите, към които ще се прилага, поставя производителите и търговците в крайно несигурна и непредвидима пазарна среда, която може да има неблагоприятно отражение както върху бизнеса, така и върху потребителите.

Правилата за компенсация на минималната работна заплата с индекса на нарастване на потребителските цени през предходните 12 месеца, без оглед на производителността на труда и останалите фактори, влияещи при определяне на трудовите възнаграждения, е волунтаристична мярка с проинфлационен ефект. Вероятно е да има за резултат освобождаване на работници и служители и повишаване на сивия сектор при наемане на работна ръка. Доколкото засяга трудови и свързани с тях правоотношения, в тази част законопроектът подлежи на задължително предварително обсъждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Засиленият административен контрол и административно-наказателните разпоредби, заемащи над 5 страници в законопроекта, в съчетание с недостатъчния капацитет на контролните органи и възможността за субективно тълкуване на някои от разпоредбите, буди особена безпокойство с потенциала за натиск, корупция и рекет над производителите и търговците.

Законопроектът не е синхронизиран с разпоредби на ЗЗП, ЗЗК, КТ, ЗВЕРБ. Част от нормите уреждат по различен начин регулация, съдържаща се в ЗВЕРБ и в ЗИД на ЗВЕРВ, която в момента се разглежда от НС. Такива са въпросите, свързани с контрол на КЗК, предоставяне на информация и възможността Министерският съвет да определя правила и условия за въвеждане на временна мярка за противодействие в случай на прекомерното нарастване на цените на стоки и услуги. Законопроектът повтаря посочени в чл. 6 ЗВЕРБ принципи – на защита на потребителите, на информираност, на ефективност и икономичност, и на прозрачност. Въпросът за освобождаване от банкови такси при превалутиране също е решен в чл. 26 ЗВЕРБ, който постановява, че Българската народна банка обменя безплатно, в неограничено количество и без ограничение във времето банкноти и монети от левове в евро по официалния валутен курс. За кредитните институции и „Български пощи“ срокът за обменни операции без плащане на такса е 6 – месечен.

Във връзка с изложеното не подкрепяме законопроекта и призоваваме вносителите да го оттеглят.

С УВАЖЕНИЕ,

ДОБРИ МИТРЕВ

Председател на УС на БСК

